

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การเปิดรับข่าวสาร และทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อโครงการ DNA (Drink No Alcohol) สายพันธุ์ใหม่ไร้แอลกอฮอล์ ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)” ผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยไว้ ดังนี้

รูปแบบการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาในรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยมีรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วัตถุประสงค์แบบ Pre experimental

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาสายสามัญ ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งสิ้น 4 โรงเรียน ประกอบไปด้วย

1. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
2. โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชน์บางขุนเทียน
3. โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย
4. โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม

ซึ่งมีนักเรียนทั้งสิ้น 12,285 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้านี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาสายสามัญ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 โรงเรียน โดยในการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้านี้ได้

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตร Taro Yamane¹ ซึ่งกำหนดระดับความเชื่อมั่นไว้ที่ร้อยละ 95 และกำหนดความคลาดเคลื่อนไว้ที่ร้อยละ 5 หรือ 0.05 ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

N = ขนาดของประชากร

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

ซึ่งแทนค่าได้ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{12,285}{1 + 12,285(0.05)^2} \\ &= 399.9674 \end{aligned}$$

ดังนั้น ในการศึกษาคั้งนี้ จะใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 400 คน ซึ่งประกอบไปด้วย

1. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ จำนวน 100 คน
2. โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชน์บางขุนเทียน จำนวน 100 คน
3. โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย จำนวน 100 คน
4. โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม จำนวน 100 คน

การสุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่าง มีขั้นตอนดังนี้

---

¹Taro Yamane, Statistics: An Introductory Analysis 2nd (Tokyo: John Weathertill, 1970), p. 725.

1. ใช้วิธีการคัดเลือกโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดจากโรงเรียนที่เข้าร่วมในโครงการ DNA (Drink No Alcohol) สายพันธุ์ใหม่ไร้แอลกอฮอล์ ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบไปด้วย 4 โรงเรียน คือ

1. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
2. โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชน์บางขุนเทียน
3. โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย
4. โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม

2. สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในโครงการนี้คือ 400 คน ดังนั้น จึงแบ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยให้นักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ DNA (Drink No Alcohol) สายพันธุ์ใหม่ไร้แอลกอฮอล์ ในเขตกรุงเทพมหานคร โรงเรียนละ 100 คน เท่ากันทั้ง 4 โรงเรียน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม แจกแจงตามสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 นักเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารจากโครงการ “DNA (Drink No Alcohol) สายพันธุ์ใหม่ไร้แอลกอฮอล์” แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ

- เพศ
- อายุ
- ศาสนา
- การศึกษา
- รายได้

ตัวแปรตาม คือ

- การเปิดรับข่าวสารจากโครงการ “DNA (Drink No Alcohol) สายพันธุ์ใหม่ไร้แอลกอฮอล์”

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 นักเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญในเขตกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน จะมีทัศนคติต่อโครงการ “DNA Drink No Alcohol) สายพันธุ์ใหม่ไร้แอลกอฮอล์” แตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ

- เพศ
- อายุ
- ศาสนา
- การศึกษา
- รายได้

ตัวแปรตาม คือ

- ทัศนคติต่อโครงการ “DNA (Drink No Alcohol) สายพันธุ์ใหม่ไร้แอลกอฮอล์”

การวัดค่าตัวแปรและเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบ

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่
  - 1.1 เพศของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่
    - เพศชาย
    - เพศหญิง
  - 1.2 อายุของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่
    - 14 – 16 ปี
    - 17 – 19 ปี
  - 1.3 ศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่
    - พุทธ
    - คริสต์
    - อิสลาม
    - อื่น ๆ โปรดระบุ
  - 1.4 ระดับชั้นการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่
    - ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
    - ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.5 รายได้ต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

ต่ำกว่า 1500 บาท / เดือน

1501 – 3000 บาท / เดือน

3001 – 4500 บาท / เดือน

4501 – 6000 บาท / เดือน

6001 – 7500 บาท / เดือน

7501 ขึ้นไป / เดือน

2. การเปิดรับข่าวสารจากโครงการ “DNA (Drink No Alcohol) สายพันธุ์ใหม่ไร้แอลกอฮอล์”

2.1 การเปิดรับสื่อโปสเตอร์

เคย 1 คะแนน

ไม่เคย 0 คะแนน

2.2 การเปิดรับนิตยสาร cream

เคย 1 คะแนน

ไม่เคย 0 คะแนน

2.3 ความถี่ในการอ่านนิตยสาร cream

ติดตามอ่านทุกฉบับและทุกคอลัมน์ 4 คะแนน

ติดตามทุกฉบับและบางคอลัมน์ 3 คะแนน

ติดตามอ่านบางฉบับและทุกคอลัมน์ 2 คะแนน

ติดตามอ่านบางฉบับและบางคอลัมน์ 1 คะแนน

2.4 ระยะเวลาในการอ่านนิตยสาร cream

น้อยกว่า 30 นาที 1 คะแนน

30 นาที – 1 ชั่วโมง 2 คะแนน

มากกว่า 1 ชั่วโมง – 2 ชั่วโมง 3 คะแนน

มากกว่า 2 ชั่วโมง 4 คะแนน

ผลรวมของคะแนนจะนำมาหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.00 – 4.00 หมายถึง มีการเปิดรับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.00 – 2.99 หมายถึง มีการเปิดรับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.99 หมายถึง มีการเปิดรับน้อย

- 2.5 ช่วงเวลาที่อ่านนิตยสาร cream
 ช่วงเวลาเดินทาง
 ช่วงพักกลางวันที่โรงเรียน
 ช่วงเวลาว่างหลังเรียน
 ช่วงเวลาอื่น ๆ โปรดระบุ
- 2.6 เนื้อหาในนิตยสาร cream ที่สนใจอ่าน
 DNA Boys & Girls
 Healthy Teens
 รางวัลนักดื่ม
 True Story
 อื่น ๆ โปรดระบุ
- 2.7 การเปิดรับข่าวสารจากเว็บไซต์
เคย	1	คะแนน
ไม่เคย	0	คะแนน
- 2.8 ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารจากเว็บไซต์
ทุกวัน	5	คะแนน
6 วันต่อสัปดาห์	4	คะแนน
4 – 5 วันต่อสัปดาห์	3	คะแนน
2 – 3 วันต่อสัปดาห์	2	คะแนน
1 วันต่อสัปดาห์	1	คะแนน
- ผลรวมของคะแนนจะนำมาหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายของค่าเฉลี่ย
- ดังนี้
ค่าเฉลี่ย	4.21-5.00	หมายถึง	เปิดรับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41-4.20	หมายถึง	เปิดรับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.61-3.40	หมายถึง	เปิดรับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81-2.60	หมายถึง	เปิดรับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.80	หมายถึง	เปิดรับน้อยที่สุด

2.9 ระยะเวลาในการเปิดรับเว็บไซต์

น้อยกว่า 30 นาที	1	คะแนน
30 นาที – 1 ชั่วโมง	2	คะแนน
มากกว่า 1 ชั่วโมง – 2 ชั่วโมง	3	คะแนน
มากกว่า 2 ชั่วโมง	4	คะแนน

ผลรวมของคะแนนจะนำมาหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.00-4.00 หมายถึง มีการเปิดรับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.00-2.99 หมายถึง มีการเปิดรับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.99 หมายถึง มีการเปิดรับน้อย

2.10 ช่วงเวลาที่เปิดรับเว็บไซต์

ช่วงพักกลางวัน

ช่วงเวลารว่างจากเรียน

ช่วงเวลารว่างที่บ้าน

ช่วงเวลาอื่น ๆ โปรดระบุ

2.11 เนื้อหาจากเว็บไซต์ที่สนใจเปิดรับ

DNA Club

DNA Star

DNA Quiz

DNA Gallery

DNA Board

About DNA

DNA Vote

อื่น ๆ โปรดระบุ

2.12 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมของโครงการ

เคยเปิดรับ 1 คะแนน

ไม่เคยเปิดรับ 0 คะแนน

2.13 กิจกรรมที่เคยเข้าร่วม

DNA วิดีโอบูม (กิจกรรมแถลงข่าวเปิดตัวโครงการ)

เคย 1 คะแนน

ไม่เคย 0 คะแนน

DNA Camp (การอบรมเรื่องพิษภัยของแอลกอฮอล์แก่แกนนำเยาวชน)

เคย 1 คะแนน

ไม่เคย 0 คะแนน

กีฬาสี (กิจกรรมรณรงค์ผ่านกีฬาสี)

เคย 1 คะแนน

ไม่เคย 0 คะแนน

DNA Awards (กิจกรรมแสดงผลงานและประกวดเชียร์)

เคย 1 คะแนน

ไม่เคย 0 คะแนน

2.14 สื่ออื่น ๆ ที่เปิดรับนอกจาก โปสเตอร์ นิตยสาร เว็บไซต์และกิจกรรม

ไม่เคย 0 คะแนน

เคย โปสเตอร์ 1 คะแนน

3. ทักษะคดีที่มีต่อโครงการ “DNA (Drink No Alcohol) สายพันธุ์ใหม่ไร้แอลกอฮอล์”

ก่อน

3.1 โครงการ DNA ให้ความรู้เรื่องพิษภัยแอลกอฮอล์ที่ท่านไม่เคยทราบมา

ได้ง่าย

3.2 ข้อมูลเรื่องพิษภัยของแอลกอฮอล์ที่โครงการ DNA เผยแพร่ เป็นสิ่งที่เข้าใจ

3.3 โครงการ DNA สามารถช่วยป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ในวัยรุ่นได้

แอลกอฮอล์ทุกชนิด

3.4 โครงการ DNA ช่วยให้โรงเรียน เป็นเขตพื้นที่ที่ไม่มีกระแสเครื่องดื่ม

3.5 กิจกรรมโดยรวม ของโครงการ DNA มีรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสม

3.6 สื่อในโครงการ DNA ที่ใช้ในปัจจุบันมีความเพียงพอ

ประโยชน์

3.7 การเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ DNA ทำให้ท่านใช้เวลาว่างได้อย่างเป็น

3.8 การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับโครงการ DNA จะช่วยให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น

3.9 ท่านเห็นว่าโครงการ DNA เป็นประโยชน์ต่อสังคม ควรได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

3.10 การให้ดารา / นักร้อง เข้ามาช่วยเผยแพร่ความรู้เรื่องพิษภัยของแอลกอฮอล์ ทำให้ท่าน สนใจโครงการ DNA มากขึ้น

3.11 โครงการ DNA มีส่วนทำให้ ท่านตั้งใจที่จะไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3.12 ท่านมีความสนใจเข้าร่วม กิจกรรมของโครงการ DNA ต่อไปในอนาคต

3.13 ท่านคิดว่าจะนำความรู้ที่ได้จากโครงการ DNA ไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่นได้ตระหนักถึงอันตรายจากแอลกอฮอล์

ในการวัดทัศนคติที่มีต่อโครงการ DNA (Drink No Alcohol) สายพันธุ์ใหม่ไร้แอลกอฮอล์ ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	คะแนน
2. เห็นด้วย	3	คะแนน
3. ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
4. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน
5. ไม่แน่ใจ	0	คะแนน

ผลรวมของคะแนนทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะนำมาหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.80	หมายถึง	มีทัศนคติในระดับต่ำมาก
ค่าเฉลี่ย 0.81 – 1.60	หมายถึง	มีทัศนคติในระดับต่ำ
ค่าเฉลี่ย 1.61 – 2.40	หมายถึง	มีทัศนคติในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 2.41 – 3.20	หมายถึง	มีทัศนคติในระดับสูง
ค่าเฉลี่ย 3.21 – 4.00	หมายถึง	มีทัศนคติในระดับสูงมาก

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถามเอง (Self – Administered

Questionnaire) ซึ่งประกอบด้วยคำถามชนิดปลายเปิด (Open – ended Questions) และคำถามปลายปิด (Close – ended Questions) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา การศึกษา รายได้

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารจากโครงการ “DNA (Drink No Alcohol) สายพันธุ์ใหม่ไร้แอลกอฮอล์”

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อโครงการ “DNA (Drink No Alcohol) สายพันธุ์ใหม่ไร้แอลกอฮอล์”

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ

มาตรวัดที่ใช้ในการวัดตัวแปรแต่ละตัวในการศึกษาคั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาและเลือกมาจากงานวิจัยที่ได้มีการทดสอบความน่าเชื่อถือและประสิทธิภาพของมาตรวัดว่าเป็นมาตรวัดที่มีการกระจายของข้อมูลอย่างมีระบบ มีความสามารถในการจำแนกความแตกต่างระหว่างคะแนนของภาพลักษณ์ได้ มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ในระดับที่ดี นอกจากนี้ ยังมีการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของเครื่องมือ ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาทดสอบและพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ให้แบบสอบถามมีความชัดเจนและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

2. ความน่าเชื่อถือ (Reliability) ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาไปทำการทดสอบ (Pre-Test) จำนวน 30 ชุด ทดสอบค่าความเชื่อมั่น

2.1 สำหรับการคำนวณหาความเชื่อมั่นในส่วนทัศนคติต่อโครงการ “DNA (Drink No Alcohol) สายพันธุ์ใหม่ไร้แอลกอฮอล์” จะคำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาช (Cronbach) ดังนี้

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right\}$$

- α = ค่าความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ
- k = จำนวนข้อของเครื่องมือ
- s_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
- s_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

การทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทดสอบก่อนกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้มาทดสอบความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ปรากฏว่าได้ค่าความน่าเชื่อถือสัมประสิทธิ์ อัลฟา เท่ากับ 0.89

เมื่อนำผลการทดสอบก่อน (Pre-Test) มาปรับปรุงแบบสอบถามให้เหมาะสมแล้ว จึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัยในภาคสนามจริงต่อไป จากผลนี้สามารถสรุปได้ว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี 2 ประเภท ดังนี้

1. สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการอธิบายลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง การเปิดรับและทัศนคติต่อโครงการ “DNA (Drink No Alcohol) สายพันธุ์ใหม่ไร้แอลกอฮอล์” ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)
2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติขั้นสูง เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ตัวสถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่าง เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน 2 กลุ่มขึ้นไป คือ T-test ส่วนการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกแบบทางเดียว คือ One-way ANOVA